

Jóan Karl Høgnesen, leiðari á Vaktartænastuni

Sjálvsagt skulu vit hava okkara egna veðurmenn

– Í veruleikanum er tað bert ein árs-løn, sum skilir okkum frá at hava egnan veðurmenn. Tólini standa klár. Føroyingar eru so bundnir av veðrinum, at vit hava brúk fyri einum lokalkendum veðurmanni, sigur leiðarin á Vaktar og bjargingartænastuni

JUSTINUS EIDENGAARD
KALMAR LINDENSKOV

Seinastu mánaðar nar hava nýggju tólini á føroysku veðurstøðini staðið ónýtt. Okkara fyrsti veðurmaður, Peter Skeel Jacobsen, fór frá vagna aldur í summar og landsstýrið avgjórði í fyrstu atlogu ikki at seta ein nýggjan veðurmenn. Men nýggi stjórnin á Vaktar og Bjargingartænastuni, Jóan Karl Høgnesen er ikki í iva um, at vit eiga at seta ein nýggjan staðkenda veðurmenn í sessin hjá Petur Skeel Jacobsen.

– Eg haldi tað er óheppið, nú vit hava tólini, at ongin veðurmaður er at nýta tey. Vit hava fleiri ferðir gjørt landsstýrið vart við, at vit halda, at veðurfrøðingur eigur at setast aftur. Føroyingar eru seta bundnir av veðrinum, ikki bara fiskimaðurin, men tey sum ferðast hava eisini brúk fyri nýggjum veðurtíðindum. Vit hava brúk fyri einum lokalum veðurfrøðingi, tað hava fiskimenn gjørt vart

við, ikki bara fiskimenn, ment teir sum flugva uppá Føroyar hava eisini gjørt vart við, at teir sakna veðurfrøðingin, sigur Jóan Karl Høgnesen.

– Veðurtíðindini vera munandi neyvari, tá ein maður situr á staðnum, tí hann hevur møguleika fyri at fylgja við alla tíðina. Landsstýrið hevur higartil svarað, at teir skulu taka sær av málinum og at teir samráðast við donsku myndugleikar um hvussu viðurskiptini skulu bliva. Men tað málið snýr seg um er at játta lønina til ein veðurfrøðing, sigur Jóan Karl Høgnesen.

Føroyski veðurmaðurin helt fyrst til á flogvøllinum og flutti síðan í hølina hjá Vaktar og Bjargingartænastuni við Strond í Havn. Hann var sera væl umtóktur millum fiskimenn, serliga útróðrarmenn og ein rættuliga fittur partur av hansara arbeiði var at tosa við fiskimenn um veðrið.

Marjun Hanussardóttir, starvsstovan:

ES vil hava fiski- ídnaðin á sama støði sum kjøtídnaðurin

– Niðurstøðan hjá ES, um reinførið á føroysku virkjunum, er ein hvøss ábreiðsla til okkum, men her er eisini talan um at ES er farið at seta strangari krav til matvøruframleiðslu, eisini hjá teimum egnu, sigur leiðarin á Heilsufrøðiliga starvsstovu

JUSTINUS EIDENGAARD

Hvør skuldi roknað við, at ES kom við einum so hørðum dómi um reinførið á føroysku virkjunum, aftan á at vit hava fingið innaneftirlit og virkini eru vörðin góðkend at lúka krøvini, sum ES setir til matframleiðslu. Men tað hendi og seinasta niðurstøðan frá ES-myndugleikunum er, at støðan er ikki nóg góð á føroysku virkjunum. Hetta er eisini ein frammaná fyri Heilsufrøðiliga starvsstovu, sum er myndugleikin á økinum og sum skal syrgja fyri, at virkini lúka treytirnar.

– Vit vóru ógvuliga bilsin yvir niðurstøðuna hjá ES. Teir vóru her fyri tveimum árum síðan og tá lúka virkini treytirnar. Men treytirnar eru vörðar harðar hjá ES í dag. Tað teir miða í móti er, at fiskiídnaðurin skal koma á sama støði sum kjøtídnaðurin. Ikki bara fyri triðjaland, men eisini teirra egnu. Men avleiðingar nar fyri okkum, halda vit ikki reglurnar, eru munandi strangari, enn fyri eitt limaland. Halda limalandini ikki treytirnar so fáa tey ávaringar, men triðjalandini fáa ikki nógvar ávaringar. Tí kunnu vit kalla hetta fyri handilsfordingar, men tað liggja reinførisligar grundgevingar aftanfyri, sigur Marjun Hanussardóttir.

Innaneftirlitið virkar ikki enn

– Vit hava álagt virkjunum innaneftirlit, um innaneftirlitið var fingið at virka, so hevði nógvt at tí ES fylst at ikki verið. Innaneftirlitið er ein torfør skipan, sum krevur nógvt av virkjunum. Vit hava skipað fyri nokrum skeiðum saman við Menningarstovuni og Faroe Fish Consult fyri at læra virkini. Innaneftirlit gerst ikki eftir einum degi. Vit hava altíð roknað við, at tað fór at taka eini tvey ár at fáa innaneftirlitið at virka. Men sum støðan er í dag, so mugu virkini gera nokur ting beinanvegin. Ein partur av innaneftirlitinum má setast í verk beinanvegin. Her hugsi eg um tey punktini, sum ES nú hevur sett fingurin á. Eg skilji nakad av tí sum ES fylst at læra.

– Onnur tykkast at vera vittgangandi tulkingar av ES direktivum. Okkurt kemur at kosta pengar, t.d. viðlíkahald verður kostnaðarmiklari hjá summum virkjunum, enn hjá øðrum. Men viðlíkahald skal til.

– Reinføri, hitamátingar og eftirlit, vatneftirlit o.s.v. kostar ikki so nógv. Her er heldur talan um broyting av hugburði. Eisini tá talan er um ruddilgheit. Øll virkini, sum vit hava góðkent standa á einum ES lista. Hesin listin liggur á markaðareftirlitinum. Tey virkini, sum í framtíðini ikki koma at lúka treytirnar fyri at standa á hesum lista, tey

verða vit noydd til at taka burtur. Tað vil siga, at tey sleppa ikki at virka fisk til ES. Hóast hetta er har, so er tað frægari, enn at øll virkini missa loyvið, sigur Marjun Hanussardóttir.

Vóru virkini ikki góðkend av Heilsufrøðiliga starvsstovu?

– Tað vóru tey, og tí er krítturkurin eisini vendur móti okkum. ES vitjaði Føroyar fyri tveimum árum síðan. Niðurstøðan tá var at lóggevingin í Føroyum var samsvarandi við lóggevningu í ES, føroyingar høvdu eisini kompotentan myndugleika, sum hevði neyðuga

starvsfólkið til at halda eftirlitið. Reinførið á virkjunum var á høgum støði. Tey seinastu tvey árin hava vit gjørt eina rúgvu aftur at fyri at hækka um støðið. Tí kom niðurstøðan hjá ES nú sum ein skelkur fyri okkum, sigur Marjun Hanussardóttir.

– Hendan niðurstøðan er tað øvugt av tí fyri tveimum árum síðan og tað er ógvuliga óheppið um hon kemur at standa óbrøyt. Tí fara vit at gera alt fyri at fáa hesa niðurstøðu brøytta, sigur Marjun Hanussardóttir.

